

Posudek oponenta diplomové práce

Oponent diplomové práce: PhDr. Zdeněk Křivánek, CSc.

Diplomová práce Jany Jirošové (studium učitelství 1.st.ZŠ - prezenční studium) má název "Vstup dítěte do školy a příprava na rozvoj počáteční gramotnosti".

Teoretické kapitoly jsou zpracovány důkladně, přehledně a vyváženě. Odkud však byly čerpány teoretické poznatky z vývojové psychologie a v dalších teoretických kapitolách, je zřejmé jen z několika odkazů na literární zdroje, ačkoliv těchto zdrojů bylo patrně více. Např. u metody "dobrého startu" (metoda "bon départ") postrádáme zmínku o polských autorkách Bogdanowiczové a Jaklewiczové, díky nimž byla naše pedagogická veřejnost seznámena s danou metodou u nás.

Kapitola o zápisu do školy vychází z pozorování (a patrně i z rozhovorů s učiteli, případně z příslušné dokumentace) na třech základních školách. Záznamy jsou vedeny pečlivě, ale oponent postrádá data, v nichž zápisy probíhaly.

Autorka porovnává koncepce organizování zápisů do školy na srovnávaných školách. Při obhajobě by se měla zmínit o rozdílech v těchto koncepcích a uvést svůj názor na přednosti, případně nedostatky, které podle svého názoru při různých zápisech do školy zjistila.

Pro vlastní experiment autorka vybrala ZŠ a MŠ v Jenišovicích.

To, co autorka označuje na str.50 jako "předpoklady", lze chápat jako dílčí hypotézy, které měly být potvrzeny při analýze výstupních zjišťování.

Autorka by měla při obhajobě diplomové práce vysvětlit, z čeho vycházela u 3."předpokladu" (3.dílčí hypotézy). (Např. z odborné literatury, z vlastních zkušeností, intuitivně apod.) Podle autorky by mělo dojít u dětí s nižším intelektem k menšímu pokroku v jednotlivých zkouškách při výstupním zjišťování.

Autorka vybrala pro experiment se systematickým kompenzačním výchovně-vzdělávacím programem skupinu 6 dětí, které vykazovaly ve vstupním zkouškách nedostatečnou připravenost na výuku čtení a psaní v 1.ročníku ZŠ. Charakteristiky dětí i s uvedením výsledků ve vstupním a výstupním šetření jsou zpracovány důkladně.

Při výběru experimentální skupiny se vychází z 12 parametrů (podrobněji rozpracovaných na 18 položek), které měly po pěti týdnech systematické kompenzační výchovně-vzdělávací práce prokázat zlepšení. Zkoušky jsou koncipovány velice důkladně a promyšleně, i když by bylo možno mít u některých z nich drobné připomínky. Na str. 53 je patrně nesprávně uvedena poloha skříně ("vlevo za stolem"). Autorka by se při obhajobě měla zmínit o tom, zda při zkoušce "orientace v prostoru" vysvětlila dětem nějakým způsobem, že bude hodnotit jejich výpovědi o poloze věcí v pokoji vzhledem ke stolu. Jinak se mohly děti orientovat podle vlastních prioritních představ, co budou k čemu prostorově

vztahovat.

Všechny zkoušky mají promyšlený bodový hodnoticí systém.

Je úspěchem autorky, že v jejím experimentu i při poměrně krátké době kompenzačního programu se již po 5 týdnech ukázaly zřejmé pozitivní výsledky. Zkušenosti s Head Start programem v USA v 50. letech 20. stol., v němž se první časová varianta (2 měsíce před vstupem do školy) ukázala jako málo efektivní, nebyly tak optimistické. Při aplikaci Head Start programu se ukázaly pozitivní výsledky až po ročním předškolním kompenzačním kurzu.

Výborně propracovaný soubor her a zaměstnání zachycuje hlavní psychické funkce, které podmiňují úspěšnost učení čtení a psaní u žáků 1. ročníku ZŠ.

Celkově je možno hodnotit diplomovou práci jako pečlivě a důkladně zpracovanou. Přináší cenný uspořádaný diagnostický a metodický materiál pro předškolní kompenzační výchovu. Statistické zpracování cenných výsledků má ovšem své rezervy.

Práce splnila svůj úkol.

Velmi dověře

V Praze dne 6.5.2008